

27 Ağustos 1974

Yıl: 1, Sayı: 23

150 Kuruş

Her hafta Salı günü yayınlanır.

Kitle

haftalık gazete

Sahibi: Mehmet Yücel / Sorumlu Müdür: Orhan Doğanay / Yönetim yeri: Çarşıbaşı, Molla Fe-nari sok. 23/3, İstanbul / Eskişehir: Köprübaşı - Tekiz sok. 2/8 / Abone şartları: Yıllık 50, Altı aylık 30 lira Dış ülkeler için iki katı / Dağıtım: Hür Dağıtım, Dış - Baskı Murat Matbaacılık / Baskı Tarihi: 25.8.1974

Kıbrıs harekâtının faturasını emekçi halkımız ve işçi sınıfımız ödüyor

«Ecevit'in Kabinisi'nde Maliye Bakanlığı yapan Deniz Baykal, Anka Ajansı'na verdiği bir beyanatta, Birinci Kıbrıs Harekâtı'nın Türkiye'ye 5 milyar liraya mal olduğunu açıklamıştır. İkinci Kıbrıs Harekâtının maliyeti ise henüz hesaplanmamıştır. Bunun en az birinci kadar «masraflı» olacağı ortadadır. Dolayısıyla, daha şimdiden emekçi halkımız ve işçi sınıfımızın sırtından en az 10 milyar liralık bir «bağış» sağlanmış bulunmaktadır. Finans kapitalistlerinin «Bağış Kampan-yaları» sırasında, birkaç milyon liralık bağışta bulundukları hatırlanacak olursa, emekçi halkımızla işçi sınıfımızın «Zorunlu Fedakarlığı»nın boyutları daha iyi anlaşılabilir olur. Yukarıda verilen değerlere göre, 40 milyon nüfusu-

ve 8 milyon aileli Türkiye'de her emekçi ailesi, Kıbrıs Harekâtına, ortalama 1250 TL. bağışta bulun-muştur. Kıbrıs Harekâtı'nın fi-nansmanını kimlerin yaptığı, bu işin faturasının kimlere ödeltildiği açıkça ortadadır. Öte yandan, Kıbrıs'ın «Fethi» sırasında, Ece-vit Hükümeti, evlerden beri yürür lüğe koymayı düşündüğü ve bu-nun için uygun bir fırsat aradığı zamları yürürlüğe koymakta te-reddüt etmemiştir. Emekçi halkın zaruri tüketim mallarının fiyat-ları birdenbire yükselmiştir. Baş-bakan Yardımcısı Erbakan ise, fiyat ayarlamaları ile ilgili hükü-met kararlarını Kıbrıs Harekâtı ile ilgili olmadığını ve bu gibi a-yarlamaların hükümetin genel e-konomi politikasının unsurları i-çinde yer aldığını söylemek zorun-

da kalmıştır. Erbakan'ın söyledik-lerini gerçek olarak kabul etmek gerekirse, ki gerçektir Ecevit Hükümeti, halkın zaruri tüketim maddelerine zam getirmeyi ola-ğan bir politika haline getirecek ve ikide bir bu zamlardan yarar-lanacaktır. Görülüyorki Emperyalizmin kışkırtması ile çıkartılan bütün savaşlarda olduğu gibi, Kıbrıs Harekâtı'nda da, emekçiler sava-şın faturasını sadece kanlı ile değil emekleri ile de ödemeye zor lanmaktadır. «En Yetkili» a-ğızların beyanları da bu gerçeği, apaçık ortaya koymuyor mu?

TSİP, gerekçesiz kalan sıkıyönetimin kaldırılmasını istedi

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel merkezi adına Millet Meclisi Başkanı Kemal Güven ve Baş-bakan Bülent Ecevit'e çekilen telgraflarda, on ilde bir ay daha uzatılan sıkıyönetimin kaldırılması istenmiştir. Telgrafta, sıkıyönetimin her zaman emekçi halkımızın zararına işleyen bir mekanizma olduğu hatırlatılarak, Kıbrıs olayları nedeniyle ilan edilen sıkıyönetimin de bu yönde işlemesinden duyulan kuşku belirlenmiştir ve Türkiye işçi sınıfının, Sıkıyönetimin derhal ve bütün illerde kaldırılmasını, dan yana olduğu analitik olarak. Gerçekten de 50 yıllık Cumhuriyet döneminin büyük bir bölümünü kaplayan sıkıyönetim uygul-gularının emekçi halkımıza en ufak bir yararı ol-mamış, ülkemizi, ekonomik bakımdan olsun, sosyal bakımdan olsun, en geri, en karanlık dönemini sıkıyönetim yıllarda yaşamıştır. Bu dönemlerden

en kârlı çıkan kesim ise bir avuç parababası ol-muştur.

Son olarak ilan edilen ve gerekçe olarak «sa-vaş hal» gösterilen sıkıyönetim için artık haklı gerekçeler kalmamıştır. Çünkü Kıbrıs so-rununun çözümü Türkiye ve Yunanistan başkent-lerinin dışına taşmış, Ankara ve Atina'ya bir hayli uzak metropollerde pişirilip kotarılmaya başlan-mıştır. Önce Kıbrıs halkının elinden çıkan insiyat-if, anlaşılabilir olur ki, Türkiye ve Yunanistan hükümetlerinin de elinde değildir artık.

Sıkıyönetim fiilen gerekçesiz kalmıştır. Ve halkımız bundan önce olduğu gibi, sıkıyönetim uy-gulamasının, ilan edilmiş amaçlarının dışına taşarak, kendisine yönelmesinden ciddi kuşku duymakta-dır. Geçirdiği bu acı deneyden sonra bu kuşku-ları duymakta son derece haklıdır.

NECMEETTİN GİRİTLİOĞLU'NUN ANISI ÖNÜNDE SAYGIYLA EĞİLELİM

23 Ağustos devrimci sendikacı Necmettin Giriltioğlu'nun ölümü nün dördüncü yıldönümüdür. Ail-ağa Rafinerisi inşaatında ağır bir sönürü altında ezilen binler-ce yapı işçisinin mücadelesine ön derlik eden Giriltioğlu, müteahhit patronların kiralık katil tarafın-dan vurulmuş ve işçi sınıfının ge-hitleri arasına girmiştir. Ne var ki Giriltioğlu'nun mücadelesi bu gün İskenderun'da, İstanbul'da, Kefan'da, Seydihir'de, yurdun her köşesinde yapı işçileri tarafın-dan inançla sürdürülmektedir. Necmettin Giriltioğlu'nun ölümü-nün dördüncü yılında saygı ile a-nıyı ve tüm işçi sınıfı şehitleri-ni anısı önünde saygıyla eğil-yoruz.

TSİP Genel Başkanı, Ecevit'in NATO ile ilgili demecini kınadı

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz bir demec vererek Baş-bakan Ecevit'in Türkiye'nin Na-to'da Yunanistan'dan boşalan ye-ri doldurabileceğini söylemesini büyük bir sorumsuzluk olarak karşılama ve kendisini şiddetle kınamıştır. Ahmet Kaçmaz, «Hal-kımız, Nato'ya ve ABD emperyalizmine daha bağımlı hale getiril-miş bir Türkiye'nin yaratılmasın-da emperyalizmin oyunlarına sa-gağ olan sosyal demokrasinin bu sınır tanımayan tutarsızlığını büyük bir kurgunluk ve ibretle iz-lemekteyiz» demiştir. TSİP Ge-nel Başkanı A. Kaçmaz'ın deme-ci aynen şöyledir: «Kıbrıs'a ya-pılan müdahalenin başlangıçta belirtilen gerekçelerinin tamamen tersi bir yönde gelişip, Ada'nın

bağımsızlığının ortadan kaldırıl-ması demek olan «fili taksim»e doğru gün be gün yaklaşılma-sı, daha önceki bildirilerimizde de belirttiğimiz gibi ülkemiz emek-çi halkının olduğu gibi bütün dünya halkının da aleyhinedir. «Kıta Sahaneliği» ve «Şa-ha» konularında ABD emperyalizminin çıkarlarına ters yönde bazı girişimlerde bulunabilen E-cevit Hükümeti'nin Kıbrıs mese-lesinde de aynı doğrultuda hare-ket etmesi umulabilir. Ne yazık ki, emekçi halkımızın ve işçi sınıfımızın en bilinci desteğiyle iktidara gelen CHP, Kıbrıs olay-larının gelişmesi sürecinde, bu varlık sebebi bir kenara bırak-mış ve çıkarı Ada'nın taksiminden yana olan ABD emperyaliz-

minin ve onun yerli sömürücü or-taklarının istekleri yönünde bir politika takibetmiştir. Öyle ki, yerli finans.kapital daha şimdiden Ada'nın Türk yönetimindeki kesiminde nasıl bir sönürü me-kanizması uygulayacağını planla-yp sahnelerken, Ada'da darbe-nin yapıldığı ilk günlerde ülke-miz kamuoyunda şiddetle lanet-lenen ABD emperyalizminin dost luğundan bahsedilir olmuştur. Başbakan Ecevit'in dün ver-diği beyanat ise Kıbrıs meselesi-nin siyasi iktidar açısından nasıl çözümlendiğinin notlanması ol-maktadır. Başbakan'ın, halkımı-zın en büyük düşmanı ABD em-peryalizmi yönetimindeki Nato'dan Yunanistan'ın ayrılmasıyla boşalacak yerli Türkiye'nin doldu-

rabileceğini söylemesi, bütün e-mekçi halkımız, tüm ilerici yurt-severlerimizin tarafından büyük bir üzüntü ve tepki ile karşıla-nacak niteliktedir. Halkımız, ken-disinin ve tüm dünya emekçi halklarının desteğiyle, «Bağımsız ve Demokratik Kıbrıs»ı gerçek-leştirmek yerine bağımsızlığı yok edilmiş bir Kıbrıs ve Nato'ya ve ABD emperyalizmine daha ba-gımlı hale getirilmiş bir Türki-ye'nin yaratılmasında emperyaliz-min oyunlarına angaje olan yerli sosyal demokrasinin bu s-ınr tanımayan tutarsızlığını bül-yük bir kurgunluk ve ibretle izle-mektedir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi olarak, emperyalizme bu ka-dar çabuk ve kolay teslim olan CHP liderinin bu sözlerini büyük bir sorumsuzluk örneği olarak değerlendirdiğimizi bildirir ken-disini başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halkımız, bül-tün yurtseverler ve ilericiler adı-na şiddetle kınarız.»

Söke'de Balat köylüleri Fahri Tanman'a karşı direniyor

bundan bir süre önce bir Köy Kal-kınma Kooperatifi kurmuşlar ve o güne kadar, işçi olarak sömü-rdükleri yetmiyormuş gibi, bir de Tanman'dan sulama araçları, traktör vb. kiralama yoluyla sür-dürülen sömürdünden kurtulmak is-temişlerdir. Böylece, Kooperatif bu yıl, köylülerin tarlalarını su-lama işini yüklenmiş, ayrıca bir-le de traktörle gerekli ekipmanı sa-dat almıştır. Tanman'ın böyle bir bağımsızlaşma adımını engelle-meye çalışacağı bilen köylüler, Fahri Tanman'la bir ön protokol imzalamışlardır. Ancak işler cid-dileşince Tanman su kanalı ken-di tarlalarına çevirtmiş ve köyli-leri tehdit etmiştir. Köylüler bu tehditlere pabuç bırakmamışlar

ve su kanalı başında nöbet bek-lemeye başlamışlardır. Köylülerin kararlılığını ve cid-di bir uyanış içinde olduklarını gö-ren Fahri Tanman, bu defa dev-let güçlerinden yararlanma ve bölgedeki nüfuzunu kullanma yo-luna gitmiş, önce Mehmet Çetin adlı Balat köylüyü çiftliğine getirterek, 14 Ağustos günü çift-likte bir emniyet görevisine ifa-desini aldırtmış ve Balat köyli-leri arasında kendisine karşı olan bilinci kişilerin adlarını tesbit et-meye çalışmıştır. Yine Tanman bir tehdit mektubu aldığı ve ken-disine sulakast yapılacağı iddiasıyla, Muhammed Oğuz, Akif Men-deres, İsmail İlhan, Fevzi Şemer-ci, Mehmet Çetin, Osman Söker,

Süleyman Pir, Yaşar Konya adlı köylüleri Söke jandarına karako-luna çekmiştir. Oysa köylüler, söz konusu tehdit mektubunun Tanman'ın kendi adamları tarafın-dan bir provokasyon olarak ya-zıldığını asıl amacın köylülerin örgütlenmesini ve sömürüye kar-sı bilinçlenmesini engellemek ol-duğunu söylemekte, ayrıca Tan-man'ın sıkıya geldiğinde devlet güçlerini ardına almaya çalıştığı-nı iyi bilmektedirler. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Söke İlçesi, Balat köylü olayları-na köylülerin haklı davalarına sahip çıkmış ve haksız baskılara karşı köylülerin haklarının aran-ması için gerekli teşebbüslerde bulunmuştur.

KİTLE'nin Kayseri ve Elazığ büroları açıldı

KİTLE Kayseri ve Eskişehir'de iki büro açmıştır. Gerek bölgedeki olayların en doğru ve eksiksiz şekilde KİTLE'de yer a-labilmesi için birer haber merke-zii olarak, gerekse bölgedeki tüm devrimci — ilerici arkadaşların buluşup tanışacakları bir yer o-larak önemli işlevler göreceğine inandığımız KİTLE bürolarının adresleri şöyle:

KAYSERİ KİTLE BÜROSU: 27 Mayıs Caddesi, No: 12, Kat: 2. ELAZIĞ KİTLE BÜROSU: Fahri Binbaşı Sokak, No: 13

Şovenizm emekçi halkımızın düşmanıdır

Bugün artık bağımsız Kıbrıs diye bir ülke yoktur. Kı-b-rıs fiilen taksim edilmiş ve toprak bütünlüğü şimdilik em-peryalizmin istediği yönde çözülmüştür. Artık üçüncü dün-ya ülkeleri arasında itibarlı bir ülke olan Kıbrıs, emekçi halk hareketinin yeni bir yükselişine kadar mazide kalmıştır. O-layın Kıbrıs adası üzerinde vardığı somut sonuç budur. Geçmiş Rum kesiminde gerekse Türk kesiminde gerici Kleri-des ve Denktaş yönetimleri ne kadar bağımsızsa, bugün Kıbrıs halkı da o kadar bağımsızdır. Kıbrıs'ın bağımsız olduğunu iddia etmek gerekçe bir safsata ve rüyadır. Üzerinde durmamız gerekli önemli noktalarından biri de, gerek Türkiye'yi, gerekse Yunanistan'ı ve Kıbrıs'daki üç topluluğu saran kin, nefret ve düşmanlık duygularıdır. Bu duyguların ne ölçüde vardırıldığını yaşanan olaylarla gö-rüyoruz.

Yüzyıllardır bir arada yaşayan, üretim yapan dil ve din bakımından farklı üç topluluk, 1950'lerde iyice güçlenmiş o-lan anti-emperyalist hareketi bastırmak için birbirine kar-dırılmış ve bu üç emekçi topluluk arasında kin ve düşmanlık başlatılmıştır. Bu düşmanlığın köylü nüfusu üretim aracı o-lan toprakların mülkiyetinde somutlaştırılması, olayı fitilleyen bir emperyalist oyundur. Böylece Türk ve Rum köylüleri bi-ribirinin toprağına göz dikince, sürekli provokasyonların da etkisiyle iki topluluk arasında uçurum açılmıştır. Ve üç topluluğun birbirine yaklaştığı ve topluluklar arasında ba-rışçıl bir güldüğü her dönemde emperyalist provokasyo-nuyla kin ve nefretler tazelemiştir. 1963, 1967 ve 1974 o-layları hep bu dönemlere rastlar. Ama 1974'de emperyaliz-min Orta Doğu'daki yeni bir manevrası söz konusu oldu-ğundan olay bu denli keskinleştirmiş ve bilindiği şekilde olaylar Adanın taksimiyile sonuçlanmıştır.

Faşist Sampson cetesinin darbesiyle binlerce Kıbrıs sosyalisti ve yurtsever katledilmiş ve devrimcilere süre-k a-vı başlamıştır. Nitekim Kıbrıs'ın devrimci ve ilerici partileri ve emekçi halkı Sampson'a karşı savaşa girmişler fakat ağır zayıf vermişlerdir.

Türkiye'nin müdahalesi Kıbrıs'daki bu keskin çelişkiyi ikinci plana iten, üç toplum arasında çelişkiyi ön plana çıkaran, üç ağızda devrimci kitlelerin derinleşmesi ken-di-ğinden yol açan bir hareket olmuştur. Böylece ABD emper-yalizminin devrimcileri katletme, Yunan cuntasının gülen-dirme ve Ecevit hükümetini zayıflatma adayı NATO'laşır-ma ve böylece Orta Doğu'da ciddi bir tırmanma yapma ama-cını taşıyan planları kısmen bozulmuştur. Ne var ki olay-ların gelişimine göre ABD'nin daha derin işgiletilmesinde Türkiye'yi desteklemiştir.

Savaş, bir toplumdaki ya da toplumlardaki sınıfsal te-melden kaynaklanan çelişkilerin politika yoluyla çözüme-diği noktalarda basyurulan yoldur. Kıbrıs halkının bağımsız-lık mücadelesi politik yoldan önlenemeyecek hale gelince emperyalizm çeşitli planlar ve araçlar, güçler vasıtasıyla bu bağımsızlığı kan dökerek bastırmıştır. Olayların gelişi-minde emperyalizm kendi aleyhine ortaya çıkan şartları da lehine çevirmeğe veya onların etkilerini azaltmağa çalışmış, ama NATO'nun bu kesiminin zaafa uğramasını, Yunanistan'daki anti-Amerika gelişimi önlenememiştir.

Türkiye'de yaratılmış olan şovenizm silahlı belki daha geniş kitleleri CHP sosyal demokrasinin arkasına alabile-cek görünümündedir ama bu destek gerçekte zahiri ve suni-dir. CHP emekçilerin ekonomik ve demokratik özelemlerine vaatlerde bulunarak oy almış ve iktidara gelmiş bir partidir, ama bu defa sağladığı destek emekçi halkın güven duy-guları kışkırtılarak elde edilmiştir. Bu ise geri tepecek ve hat-ta CHP'ye bile yönelme ihtimali taşıyan bir silahtır. Ne ha-zindir ki tekelciliğe karşı, demokrasi ve özgürlükten yana sığınanlara hallem desteğini sağlayan Ecevit son Kıbrıs po-litikası ve dünya siyaset masasında yalnız kalmış ve tekel-ciliğin ve demokrasi ve özgürlük düşmanlığının şampiyonu olan ABD emperyalizmine yaslanmakla başka çare bul-mamıştır.

İşçi sınıfı sosyalizmi halkların kardeşliğini ve barış i-çinde yaşamlarını savunacaktır ve şovenizme karşı sonuna dek mücadele edecektir, sosyalizmin insan ve toplum anlayışının, dünya görüşünün gösterdiği yolda yürüyecektir.

kitle

KITLELERİ bilgilendirmenin, işçi sınıfı dava-
sına kazanmanın, bizzat işçi sınıfının bilincini
yükseltmenin ve kitlelere doğruları, gerçekleri
söylerken güçlerini kurdulara ağırları parçalayıcı
raks ulaştırmanın yollarından biri olan yaygın meselesi
işçi sınıfı sosyalistleri ve partileri için her zaman büyük
önem taşımıştır.

Kitle haberleşme araçlarının hayret verici ölçülerde
geliştiği, etkinlik ve önem kazandığı çağımızda, sosya-
list olmayan ülkelerde, bu araçların kontrolü hep sömür-
güç egemen sınıfların elindedir. Böylece kitleler, en in-
ce tekniklerle ve yöntemlerle, emperyalizmin boynu yıka-
ma, gerçekleri gizleme, olayları sapıtma ve kitlelerin bi-
linçlenmesini, uyanmasını engelleme oyununa kurban edil-
mekte; televizyondan, radyodan, gazete ve kitaplara ka-
dar tüm kitle haberleşme araçları, emperyalist burjuva-
sının ve sömürülen ülkelerdeki ortaklarının çıkarlarının
belgeleri haline getirilmektedir.

Teknik geliştiçe ve bu gelişmeler kitle haberleşme
araçlarına yansıtılca bu araçlar propaganda yönünden
daha büyük önem kazanmaktadır.

Emperyalist ülkelerde veya emperyalizmin sömürü-
cü olduğu ülkelerde, emperyalizmin kitleler üzerindeki
karşı devrimci propagandası tüm kitle haberleşme ara-
çları kanalıyla ama en çok basın, yaygın yoluyla güç ka-
zanır. Milyonluk tirajlı gazeteler düşünün: Bu gazeteler-
de yer alan haberlerin ve yer alışı biçimlerinin kitleleri
etkilememesi mümkün müdür? Çevrenize göz atın, res-
simli romanlara bir bakın: Oradaki sade suya tirit
gözü yaşlı hikâyeler milyonlarca okur bulduğu anda top-
lumun uyanık olması; kitlelerin, sorunların bilincine var-
ması; sorunları telik doğru açı olan işçi sınıfının bakiş
açısından görmesi mümkün müdür? Kitle haberleşme a-
raçlarının başlıca konusu ve kâr kaynağı olan reklamları
hatırlayın. O reklamları milyonlarca kişi biliyor, oku-
yor, duyuyor, kapitalist toplumun şartnamalarından
kurtulması kendiliğinden nasıl mümkün olabilir? Buna
karşılık, yine günlük çevre deneylerinizi değerlendirin:
Bunca basın, yaygın organı ve bunca önemli, sıcak olay
var. Bırakalım işçi sınıfının bakiş açısını, bunlardan han-
gisi olayları egemen sınıfların çıkarlarını dışında yo-
rumlayabiliyor ve aktarabiliyor. Son Kıbrıs olayları bu-
nun en somut örneği ve kanıtı oldu. Kendisini sola yer-
leştiren ve kitleler tarafından da böyle görünen gazeteler

Yayın meselesi üstüne

Oya Baydar

sınıfı açısından yorum getirmeyi amaçlayan, yani em-
peryalist propaganda karşı demokrat ve sosyalist pro-
paganda ve bilinci ileten bir yaygın politikası olması zo-
rundadır. Bu yaygın politikasının bir yönü kadroların i-
deolojik ve teorik eğitimlerine, bir yönü ise geniş emek-
çi kitlelerin işçi sınıfının çizgisine kazanılmasına, başta
işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin, ilerici ve
yurtseverlerin demokrasi ve özgürlük mücadelelerine, en
azından çevrelerini bir sis gibi saran çürümüş kapitaliz-
min propagandasının kırılmasına dönük olacaktır. Sos-
yalizmin bilimini aktaran, olayları bu bilime göre ince-
leyen, sosyalizmin çeşitli meselelerini araştırın, ideolojik
mücadeleleri en doğru ve bilimsel temeller üzerinde sür-
düren kadro yayımları, dergiler, kitaplar yanında, kitle-
lere seslenen, olayları kitlelere doğru bilgilerle, gerçek-
leri gizlemeden ve işçi sınıfının bakiş açısını yansıtan
yorumlarla veren yayımlar, mesela günlük gazete, haf-
talık kitle yayımları, propaganda broşürleri de yer ala-
caktır. Kapitalist toplumda, hele Türkiye gibi kapitaliz-
min, kapitalizm öncesine ve geri biçimlerde kaynaştığı
bir toplumda bütünüyle yozlaşmış olan sanat ve edebiyat
sorunları da tutarlı bir sosyalist yaygın politikası dışında
kalmaz.

İşte ilk bakışta, çok güç hatta bazılarına imkân-
sız görünse de, işçi sınıfının bilimine dayanan bakiş açısı,
yani çağımızda tek gerçekçi ve ilerici bakiş açısı kitle-
lere götürülebilecek, emekçi halkı bu bakiş açısı etrafında
toplayabilmek ve sosyalist kadroları ideolojik birliğe u-
laştırmak ancak böyle çok yönlü, tutarlı ve program-
lı bir yaygın politikasıyla mümkündür. Bu yüzden de bu
işin üstesinden gelinmesi hem bir görev hem de bir zo-
rundur. İşçi sınıfının ve onun siyasal örgütü Türkiye
Sosyalist İşçi Partisi bu güç görevin üstesinden gelme-
ye elindeki bütün imkânlarla hazırlanmakta, bu yolda
inici adımlarla ilerlemektedir.

Böyle bir yaygın politikasının işçi sınıfının merkezi
siyasal otoritesi etrafında ve onun belirlediği çizgiler için-
de olması da bir zorunluluktur. Özellikle yaygın konusun-

da küçük dükkâncılık bir türlü vazgeçemediğimiz eski
bir huydur. Birkaç yüz kişiye, hatta daha azına ulaşı-
cak da olsa, farklı birsey söylemiyor da olsa, hareketi
toparlamak yerine böcek de olsa, sorumsuzca girilen
ve sosyalist hareketimizin henüz bilinçli kurtulmadığı
küçük burjuva eğilimleri yansıtan bu türden yaygın-
cılık anlayışı sosyalizm adına küçük yaygın dükkâncı-
rı açılmasına neden olmaktadır. Oysa yukarıda kısaca sö-
zünü ettiğimiz, sanat ve edebiyat yayınından günlük kit-
le gazetesine kadar uzanan sahilki, tamamlanmış, bitmiş
sel bir yaygın ağı, ancak Parti etrafında kurulabilir. Böy-
le bir yaygın politikasının gerektirdiği maddi imkânlar ve
insan gücü imkânı, ancak Parti'de mevcuttur. Böyle bir
duruma küçük burjuva şartnamalarından sıyrılmanın
yolları, yaygın, teknik adam itiraz edebilir. Ama şu ke-
şiflikte bilinmelidir ki, günlük haberdar yoruma, edebi-
yattan spora kadar yaygın sorunu, işçi sınıfının genel a-
macından bağımsız, kişisel bir sorun değildir. Bu dönü-
şüm şüphesiz ki birden bire olmayacaktır. Kişiler de bel-
li bir süreç içinde kendilerini eğitecek, işçi sınıfının ya-
yın politikasını geliştirirken kendilerini de geliştirecek
lerdir. Önümüzde yapılacak engeller, üstesinden gelinerek
çeşitli güçlükler vardır. Deneyimsizliklerimiz, eksikliklerimiz
olacaktır. Ama başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi kit-
lelere dayananlar, onlardan güç alarak, işçi sınıfı sosya-
listleri, karışılma çıkan ve hergün biraz daha ciddile-
şen yaygın sorununu da çözümlemesi bilecektir. Bu sa-
dece boş bir inanç değildir. Attığımız adımlar bu inancı-
mızda ne kadar haklı olduğumuzu göstermiştir.

Yetmiş yıl önce ustalarından biri şöyle diyor: «Bu
Parti edebiyatı bütünüyle özgür olacaktır; çünkü ona
taze güçler katacak olan ne kâr ağzıllılığı ne de mev-
ki hırsı değil, sosyalizm düşüncesi ve emekçilerin duy-
ulan yakınlığıdır. Bu Parti edebiyatı özgür olacaktır, çün-
kü işçinin göbekleri yüzünden bunalan ve acı duyan on
bin mutlu azenha değil, ülkenin çiçeği, gücü, yarını de-
mek olan milyonlarca emekçiye seslenecektir...»

Şimdi bizim de önümüzde büyüme özgür, sermaye-
nin tahakkümünden kurtulmuş büyüme haktan ve e-
mekten yana bir yaygın eylemini sürdürme görevi var.
Bu görev günümüzde son derece büyük önem kazanmış
durumda. Bunu tüm işçi sınıfı sosyalistleriyle birlikte,
tüm bölücü, güçleri dağıtıcı eğilimleri yenerek ve işçi
sınıfıyla emekçi kitlelere dayanarak, onların destekleri-
nin sürmesiyle en kısa zamanda başaracağız.

İleri İnsanlık Bizden Yanadır

Türkiye'nin Amerikan arabulucuları müzakerelerde
kaybedecek zamanı yoktur. Harekete geçme saati gelmiş
çatmıştır. Türk halkı, millet olarak vekar ve haysiyetimize
bağdaşmayan ürkek davranışlara tahammülü olmadığını,
şahlanışıyla, «Ordu Kıbrıs'a!» haykırılarıyla, kesin olarak
ifade etmiştir. Eylemin izleniminde «hazırız, kararlıyız!»
cinsinden sözleri bırakıp harekete geçmek, dünyaya sözü-
müzün eri olduğumuzu ispat etmek, adaya, en az Yunan
birliklerine eşit miktarda kuvvet çıkarmak göreviyle karşı
karşıyayız.

Ulusal davasının çözümü bağlamında, bir ulusun
büyle elverişli iç ve dış konjonktürlerle karşılaşması tarih-
te ender görülmüştür. Bu, Türk ulusu için tarihi bir fırsat-
tır ve bu tarihi fırsattan yararlanmamak, eğer ihanet de-
ğilse, gafletlerin en büyüğüdür.

Amerikaya rağmen, Kıbrıs'ta Yunan faşistlerine karşı
çıkamıyız, Amerikan vesayeti şartlarına boyun eğme durumu-
na düşürülmüş olan Türk ulusunun kaderinde bir dönüm
noktası olacaktır. Tıpkı Atatürk zamanında olduğu gibi,
Türkiye bir kez daha bütün ıleri insanlığın saygısını kaza-
nacak, emperyalizme karşı savaşan doğru ve giney uluları-
nın öncüsü durumuna yükselecektir. Mustafa Kemal Tür-
kiyesi bir kez daha gerçek olacaktır. Bundan sonra her ge-
çek Türk yurtseverinin öledığı tam bağımsız ve gerçekten
demokratik Türkiye'nin gerçekleşmesi, tarihi olayların akı-
şının doğal bir sonucu olacaktır. Ve böylece emperyalizm,
dünyanın bu bölgesinden tasını tarahını toplayıp çekilmek
zorunda kalacaktır.

Mehmetçinin Süngüsü

Bu tarihi anda ulusca kararlı davranışımız ve dış et-
kilere karşı durmasını dilemek sözümüzü yerine getirmemiz,
faşist terör altında imleyen Yunan halkının kurtuluşunu da
sağlayacaktır. İstidat savaşımızda Yunan ordusunun Ana-
doluda bozguna uğratılmasının ve denize döbilmesinin somut
sonucu sadece Kemalist Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmuşu
olmadı, Türk zafarı, aynı zamanda Yunan tarihinde eşi gö-
rülmemiş bir demokratik hareketin Yunanistan'da gelişmesi
sonucunu da verdi. Yunan halkı için büyük kazanç ifade
eden bu gelişmeleri gerçekleştiren etkenler arasında en
önemlisi, son tahlilde, Mehmetçinin süngüsüydü.

Türk Ulusu Görevinin Bilincindedir
Doğu Akdeniz'de en karanlık kuvvetle, emperyalizmin
kuklası Yunan tahküm ve Atınan faşist cuntasının temsil
ettikleri karanlık kuvvetle bir kez daha karşı karşıya gel-
miş bulunuyoruz. Bu karanlık kuvveti yenecek ve ortadan
kaldıracak güçteyiz. Bütün gücümüzü seferber etmek ve
yenmek tarihi görevimizdir. Şehitlerine ağıyan, hakaretlerin
en ağırına uğramış 32 milyonluk Türk ulusu bu tarihi gö-
revin bilincindedir. Tüm ıleri insanlık bu görevimizi başarma-
mızı bizden beklemektedir. Tarihin bize yüklediği bu kutsal
göreve layık olalım.

O zamanlar Türkiye sosyalist hareketi içinde TİP
dışında ikinci bir muhrak olarak ortaya çıkan bir
gevreyi sosyalizmin büyümesine etkisi altına alması
gerçekten şaşırtıcı!

Evet, önümüzdeki mücadelenin emperyalizme ve yerli
ortaklarına karşı işçi sınıfının ve onun siyasal örgütünün
öncülüğünde tüm bağımsızlık ve demokrasiye yana sınıf
ve zümrelerin örgütleri olarak oluşturmaları demokratik
güçbirliği cephesiyle sürdürülmesi anlamlı bir şeydir. Ama
bu öneriyle ortaya çıkanlar, bu önerinin gereklerine, işçi
sınıfının bilimi ile eğilmeleri gerekir. Yoksa, sosyalizm, bağ-
naz milliyetçilik iportatçılığı yapıp «milli» güçleri hare-
kete geçirdikten sonra, hatta bunlara Demirel'i gayri mill-
li unsurları da katıp, «Milletçe birlik ve beraberlik» halinde
bağımsız Kıbrıs devletine «Kıbrıs'm bağımsızlığını sağla-
maya geldim» diye müdahale edip, «önce Grivas'a, sonra
onun arkasındaki Yunan cuntasına ve en sonra da hepsinin
arkasındaki ABD'ye karşı bağımsızlık savaşını vererek Tür-
kiye'yi kurtaracağız» fantazisiyle değil.

Evet, en hafif tabiriyle bir fantazi. Ama maddi temeli
yok mu? Elbette var: S8zde işçi sınıfı bilimine, özde işçi
sınıfına inanmamak. Böyle olunca bir de görüldü ki fantazi
hiç te «fantazi» değildir. Gerçekleşebilir. Ama gerçekleşir-
ken o fantaziyi kurana da altında ezen, işçi sınıfının ve
tüm emekçi halkın aleyhine sonuçlar vererek. Zaten
gerçekleşebileme şansı da sadece bu şekilde mümkün-
dür. Ve eminiz ki bir iki rütüş yapıldığı takdirde yukarıda.
ki yazıya bugün bile en «solcu» profesöründen en sağcı si-
yasetçisine kadar tereddüt etmeden imza atacak pek çok
insan vardır.

Yazıyı ayrıntılarıyla eleştirmeyi gereksiz görüyoruz.
İlk yazıdaki eleştirilerimiz teker teker ve fazlasıyla ge-
çerli. Ayrıca işçi sınıfı bilimine az da olsa yabancı olmayan
kimseler için bu yazının eleştirilmesine gerek olmadığı ka-
naatindeyiz. Ancak kısaca şu noktaya da işaret edelim.
(Devamı Kıbrıs sayısında)

**SOSYALİSTLER
KIBRIS OLAYLARINI
NASIL
DEĞERLENDİRDİLER?**

1967 Kıbrıs olayları ve Türk Solu dergisi

KIBRIS olayları gelişmekte devam ediyor ve gün-
geçtiğe emperyalizmin oyunları daha bir açığa
çıktıyor, hayasız ve kanlı yüzü emekçi halklar ve
tüm ilerici ve demokratlar tarafından daha bir
netlikle teşhir ediliyor. Emperyalizmin çöküşe giderken tez-
gahladığı dolaplar üzerindeki sis ve duman perdesi kalkıyor
ve halklar hakiki düşmanlarını daha bir yakından taniyor-
lar, mücadeleyi ağırları daha bir biliyor.

Elbette ki, halklar emperyalizmin bu somut saldırıları
karşısında, gerçek düşmanlarını tanıma yolunda bilince-
lenirken en büyük yardımı, ortaklığı kaplayan sosyalizm sisini
dağıtarak, olayların gerçek yüzünü gösteren işçi sınıfı sos-
yalistlerinden ve işçi sınıfı biliminden görüyorlar. Genel
olarak sömüren ve sömürülen arasındaki ilişkileri, özel ola-
rak emek sermaye ilişkisini yumsatıp bir süre için göz-
lerden ve bilinçlerden uzaklaştıran sosyalizm, emekçi halkın
tarhihte de görüldüğü gibi zaman zaman kendisinin de kaplı-
dığı ama sonunda ceremesini en çok kendinin çektiği bağ-
dışmanlarından biridir. Sosyalist tutum ve davranışların kö-
rüklediği, sosyalizmin insanları sardığı, değil ağzından halk
ların eşitliğini ve kardeşliğini düştürmeyen ilerici ve demok-
ratların, «sosyalist» geçinenlerin bile kendilerinin sosyalizm
sarhoşluğuna kapıldıkları bir ortamda, işçi sınıfı sosyalist-
lerine önemli bir görev düşüyor. Kitlelere, bilhassa, milli
kurtuluş savaşları dışında, anayurdu emperyalist güçlere
karşı koruma savaşları ve faşizme karşı savaşları dışında hiç
bir «milli» ve halkı savaş tanımayan işçi sınıfına sosyaliz-
min aldatıcı yüzü ardında gizlenen emekçi düşmanlığını
göstermek, geçmişte sosyalizme kapılmanın işçi sınıfına ve
halklara neye malolduğunu anlatmak.

1967 Kıbrıs olayları sırasında o zamanki sosyalist çev-
relerin tutumlarını inceleyince, sosyalizm konusunda hiç de
başarılı olmayan bir sınav verdiklerini görüyoruz. Ve bunu
o dönemdeki bilinc seviyesinin genel olarak düşük olmasın-
a veriyoruz. Ama şu soruyu sormaktan da kendimizi alamı-
yoruz: Belli başlı sosyalist çevrelerin liderleri durumunda-
ki kimseler o zamana kadar toplumumuzun pek çok gerçe-
ğine uygulayabildikleri teorileri neden bunca yanlış bir mese-
le olan Kıbrıs pratiğine uygulayamadılar? Ya da, onlar da mı
kendilerinin, geçmişte canlı ve şanlı II. Enternasyonal'in
bille başını yiyen sosyalizme kapıldılar?

KITLİNİN genel sayısında TİP'in 1967 Kıbrıs olayları
sirasında almış olduğu tavır incelenmiştir. Bu sayımızda da
o zamanlar TÜRK SOLU Dergisi çevresinde toplanan sos-
yalistlerin tutumunu sizlere sunacağız.

İşçi sınıfı bilimi terk edilince

Aşağıdaki bölümler Türk Solu dergisinin 24. Kasım
1967 tarihli 2. sayısından kapak yazısından alınmıştır.

**TÜRK SOLU. SAYI: 2
24 KASIM 1967**

Kıbrıs davamız

Emperyalizme karşı savaşın bir parçasıdır

Birkaç gün önce, Kıbrıs Türk Cemaatinin başı Denktaş,
görevi başta döndüğünde, Kıbrıs Rum yetkilileri tarafın-
dan, hayatiyet kararı biçimde tutulmuş ve Türkiye'ye gön-
derilmişti. Koca Türkiye devletinin arkasında olması gere-
ken bir cemaat reisine karşı bu davranış, Türk milletinin
suratına indirilmiş bir tokattı. Ama Ankara'daki iktidar
çevrelerinin meselenin bu yanı pek ilgilendirmiyordu, AP a-

ler de dahil olmak üzere, olayları sosyalizmden kurtulmuş,
emperyalizmin oyunlarını ve bu oyunların içinde Türkiye'nin
nasıl yerini gördükleri aktaran, soven duyguları körükleyici
başlık ve yorumlardan kaçınan ve Kıbrıs konusunda iş-
çi sınıfının ve onun siyasal örgütünün sesini duyurmaktan
korkmayan, kaçınmayan bir tek gazete çıkmadı. Çıka-
mazdı da. Çünkü hemen hemen tüm basının ipleri em-
peryalizmin yerli ortaklarının ve beslemelerinin elindeydi,
egemen sömürücü güçlerin elindeydi, işçi sınıfının ve
emekçi kitlelerin düşmanlarının elindeydi. İşçi sınıfı
ve emekçi halkın çıkarlarına uygun, bilimsel kay-
naklı ve sonuna kadar doğru olduğu daha bugünden
ortaya çıkan çözümler, her konuda olduğu gibi son olay-
lar konusunda da ancak sermaye kesimi dışında kalan
basında ve yaygın organlarında yansıtılabildi ve şüphesiz
sınırlı kaldı.

Bütün bunlarda yapılacak ve umutsuzluğa kapılacak
bir şey yok. İşçi sınıfının ve tüm emekçi halkın kurtulu-
şu nasıl kendisi eseri olacaktır, işçi sınıfı ve işçi sınıfı sos-
yalistleri kendi çizgilerinin savunulmasını sermayeden,
sermayenin elindeki araçlardan beklemeyeceklerdir şüp-
hesiz. Ve yine sermayenin kanunlarına uygun olarak, sos-
yalizm bile bir bezirganlık konusu haline getirilmek isten-
diği zaman, bundan, yani kendilerine açılan kapılardan
sonuna kadar yararlanacaklar, ancak bu kapıların
her zaman sadece aralık olduğunu ve her an kapanaca-
ğını mutlaka bileceklerdir.

Şu halde ne yapmak gerekir? İşte düşünme noktası
buradadır...

Önce, işçi sınıfının ve tüm emekçi kitlelerin gücü
aşla küçümsemeden, kendi kitle haberleşme araçlarını-
za kendimizin yaratması gerektiğini bilmeliyiz. Böylece,
bütün güçlüklerde, bütün ekonomik ve siyasal engelleme-
lere rağmen milyonları etkileyen burjuva propaganda
ağını, bir kenarından delimsiz olursak, kısaca işçi sınıfının
ve onun siyasal örgütünün tutarlı, sağlam, bir yandan
sosyalist kadrolara, öte yandan geniş kitlelere bir prog-
ram içinde seslenmeyi, bilgi, bilince, doğru haber, işçi

ama konuşanlar, piyasayı ırkıttı diye, R. Denktaş'ı ele-
ştiriyorlardı. Bu son Yunan faşist saldırısı, özünde davaların
en haklı olan Kıbrıs davasını savunma görevini olursuna
devrettiğini bir kez daha göstermiştir.

Bağırsı bir çözümün yasa olduğumuzu bütün içtenlik-
jimle ifade etmekten geri kalmamakla birlikte, bu dava-
da birinci görevimiz, Türk ordusunun hemen hemen tümünü
NATO emrine yani Amerikan generallerinin komandasına
da tutan duruma son vermek; Grivas ve Atınadaki faşist
ciintacı kâfadarlarını hizada tutacak bir askeri güç (bi-
linçlenmiş ve milli davayı tam olarak anlamış ve en iyi bi-
limde cihazlandırılmış bir mücahitler gücü)ni gereken
noktalara sevk etmek ve o noktalarda tutmaktır. Biz bunu
bugüne dek yapamadık ama karşımızdakiler yaptılar ve iyi
hazırlandılar. Böyle bir güç dengesi kurulmadıkça Yunan-
ların saldırılarının arkası kesilmeyecektir. Şamar oğlanı
durumumuz sürüp gidecektir. Koskoca Türk milleti bundan
daha iyisine layıktır.

İçinde bulunduğumuz şartlarda, Türkiye'nin gerçek mil-
li çıkarları, Kıbrıs Türklerinin özgürlüğünü ve tam güven-
cesini sağlayacak olan, emperyalist güçlerden arınmış bağımsız
ve halkçı bir Kıbrıs'm gerçek olması uğruna müca-
deleyi gerektirmektedir. Evet Kıbrıs davamız, tam bağımsız
ve gerçekten demokratik bir Kıbrıs kurulması davası-
dır. Ancak böyle bir Kıbrıs'ta, Türkler, başı dik, özgür va-
tandaşlar olarak yaşayabilirler, ulusal yasantiya kavuşabi-
lirler.

Bu davayı ancak, başta Atınan halk düşman faşist
cuntasına ve onun Kıbrıs'taki adamı Grivas gibilere, kesin
olarak karşı durmakla savunabiliriz. Bu, Yunan halkına
karşı değildir. Emperyalizme çıkar birliği düşüncesindeki Yu-
nan sermaye çevreleri ve bu çevrelerin sembolü olan Yu-
nan tahtı başka şeydir, Yunan halkı başka şey, CIA'nın ter-
tiplediği faşist darbeyle iktidara getirilen halk düşman
Atına cuntası başka şeydir, Yunan halkı başka şey; bağrı-
da tek bir milliyetçi subay burundarmamış ilke edinen,
savaşlarda hep yenilgiye uğrayan (denize döken), ama
kendi halkına karşı aslan kesilen Yunan ordusu, bizim milli
ordumuzda hiç bir benzerliği olmayan Yunan ordusu başka
şeydir, Yunan halkı başka şey.

Demirel hükümeti Kıbrıs meselesini bütün bu yönleri
ile doğru olarak kavıyabirmi? Bu sorunun karşılığı olumsuz-
dur. Kıbrıs davamız sermaye çevrelerinin ve tasra mütegal-
libesini temsil eden, Amerika'ya karşı yüzü yumuşak bir
hükümet doğru olarak kavrayamaz ve Türkiye'nin milli çı-
karlarına uygun biçimde çözüme bağlayamaz. Bu gerçeği
bilim. Ama böyle bir hükümet bile, milli güçlerin daya-
nıması ve bilinci, aktif denetimi karşısında, 1919 ruhunun
yeniden şahlanışı karşısında, pek aykırı bir yola da sapa-
maz.

BURAM buram sosyalizm kokan bu yazıda, hemen
dikkati çeken noktalar şunlar: Meseleye katıyen
sınıf açısından, yani birleik doğru açıdan bakıl-
mıyor. Kıbrıs'ta iki cemaat var: Rumlar ve
Türkler. Yüzyıllardır barış içinde birarada yaşamış olan bu
insanlar son yıllarda niye birbirlerine girmişler, neden kan-
lı bıçaklı olmuşlar veya öldürülmüşlerdir; orası araştırıl-
mıyor. Yahut meseleye «milli» açıdan yaklaşılsa araş-
tırmaya gerek kalmaz. Tabii bu ilk yanlış adım, mesele-
nin tahlil ve çözümüne baştan aşağı yanlış olmasına se-
bebi oluyor. Gerçi bir paragrafta meselenin çözümünü için,
«emperyalist üstlerden arınmış, bağımsız ve halkçı bir Kib-
ris» önerisi getiriliyor ama, yazının tek bir yerinden bile
bu doğru çözüme nasıl varılacağını çıkarmak mümkün de-
ğil.

● Bir ülkenin bağımsızlığından kasıt nedir? İşçi sını-

fının bilimi bu soruya öz olarak şöyle cevap veriyor: O ül-
kede yaşayan halkın kendi kaderini, özgürce, kendinin tayin
etmesi. O halde Kıbrıs davasının çözümünü nasıl önerebi-
limiz da olsa başka bir ülkenin ordusunu nasıl önerebi-
limiz; nasıl olur da bir askeri gücü bağımsız bir ülkeye so-
karak «gerek» noktalara sevk edip, o noktalarda tutarak
o ülkeye «bağımsız ve halkçı» bir yönetim getirebileceğimizi
düşünebiliriz? Üstelik de bu askeri güç «bilinçlendirilmiş
ve milli davayı tam olarak anlamış ve en iyi biçimde cihaz-
landırılmış bir mücahitler gücü» olacaktır. Bu mücahitle-
ri kim bilinçlendirecek, nasıl bilinçlendirilecek? TÜRK SO-
LU dergisi mi? Oysa herkesin gayet iyi bildiği gibi Ada'da
bir Türk mücahit gücü vardır ve kim tarafından nasıl bi-
linçlendirildiği de malumdur. Zaten bu mücahit gücünün
nasıl oluşturuacağı bir iki satır sonra zımnen açıklanıyor.
«Biz bunu yapmadık ama karşımızdakiler yaptılar» deniyor.
Yani bu mücahit gücü, aynen EOKA gibi teşkil edilmeliymiş
ve TÜRK SOLU dergisine göre «tam bağımsız ve gerçekten
demokratik Kıbrıs» çözümünü için «birinci görevimiz» bu ol-
malıymış! Bu önerinin eleştirilmesine gerek var mı, bilemi-
yoruz!

● Yazıyı baştan aşağı sosyalizm toz dumanı kapladığı
için bazı doğru cümleler bile hemen arkasından tekdiz edil-
yor!

Bir başka yerde aynı kaptıya varan muğlak bir öneri
var. «Davayı ancak, faşist cuntaya ve Grivas'a kesin olarak
karşı durmakla savunabiliriz» deniyor. Bunun nasıl ola-
cağı söylenmiyor. Ama baştan beri söyleneler gözden ge-
çirilince TÜRK SOLU'nun bu «nasıl» cevabı hemen netle-
şiyor. Türkiye'den su veya bu biçimde Ada'ya silahlı bir
müdahale yapılacak ve «güç dengesi» tesis edilecek. Yani
gene aynı iflah olmaz hataya düşülüyor. Bağımsızlar blo-
ğundan bağımsız bir ülkeye, bağımsızlık getirmek için Na-
to üyesi bir ülkenin askeri müdahalesi öneriliyor.

Evet, «üstlerden arınmış, bağımsız ve halkçı bir Kib-
ris» önerisi gayet yerinde. Ama böyle bir Kıbrıs'da «Tür-
letin ulusal yasanti»ndan ne kastedildiği anlaşılıyor.
Bağımsız bir Kıbrıs'm «ulusu», Kıbrıs halkı olmak gerekir.
Bu «ulus»un insanlarının da «Kıbrıs» olarak adlandırılma-
ları lazımdır. Peki, kendisi Türk milliyetçisi olarak şartlan-
mış, «milli» ile mücadele eden sonra varılan bağımsız halk-
çı Kıbrıs'm vatandaşları kendileri hangi «ulus»dan sayacaklar?
Türkiyeli mi, Kıbrıslı mı? Diyoruz ya, bir kere sınıf anah-
tarı kaybedilmesin, ondan sonra varılacak sonuçların abes-
liği kaçınılmaz oluyor.

● Yunan ordusunun tanımlanması yapılrken, sosyalizm
nereyeceki ırkçılığı varan asrılığın düştürmek, bir
bağımsızlık mücadelesi sonunda kurulan, ikinci dünya sa-
vaşında faşizme karşı canisiperane savaşan Yunanistan'da
milliyetçiliğin Yunan subayları arasında hiç bulunmadığı
arzedilmekte, büyük çoğunluğu Yunan emekçilerinden olu-
şan Yunan ordusunun hep «denize döken» bir ordu oldu-
ğu ıleri sürülerek, Yunan ordusu ile Yunan halkının başka
şeyler olduğu söylenise bile Yunanlıların ıstı kapalı bir şe-
kilde ödek ve korkak oldukları telmih edilmektedir.

● Sonuçta, emperyalizmin yurdumuzdaki tahakkümü-
nün somut temsiliisi olan Demirel iktidarının bile istemiye-
rek de olsa, Kıbrıs meselesinin çözümünde aykırı bir yola
sapamayacağı ıleri sürülmektedir. Zerre kadar işçi sınıfının
biliminden nasiplememiş, tarhihte eşi benzeri görülmemiş
bir öneriyi eleştirmek bile bir «mesele». «Aykırı yola sap-
madığı» için yine iktidarda olan, iç ve dış finans kapital
ortaklığı tahakkümünün temsiliisi Demirel hükümetinin ön-
cülüğünde, emperyalizmin yanı sıra tahakküm güçlerine
karşı, 1919'da anayurda yapılan saldırıyı defetmek amacıyla
başlatılan bir milli kurtuluş savaşının getirdiği haklılığın
tek bir nezbesi bağımsız Kıbrıs devletine müdahale etmek
için ırtada yok iken, öncülüğünde, bilemediniz içinde işçi
sınıfının siyasal örgütü olmayan bir «milli» güçler dayanı-
ması» ile «Kıbrıs davamız» çözümlenerek!

Kaldı ki bugün şartlar daha «ehven» olduğu halde, ya-
ni Ada'nın bağımsızlığı Sampson çetesi tarafından fiilen
ortadan kaldırılıp Kıbrıs emekçi hareketi katliama tabi tu-
ludugu için müdahaleye gerekçe olduğu, iktidarda, tekel-
ciliğe karşı, burjuva reformist bir iktidar bulunduğu halde
varılan sonuç ortadadır...

Bir kez sosyalizme kapılınmaya görsün

Aşağıdaki pasajlar da yine Türk Solu dergisinin 1 Ara-
lık 1967 tarihli 3. sayısından alınmıştır.

**TÜRK SOLU. SAYI: 3
1 ARALIK 1967**

Tarihi fırsat

HAKARETLERİN EN AĞIRINA UĞRAYAN TÜRK ULU-
SU, KARŞISINDAKİ KARANLIK KUVVETİ YENMEK
GÜÇTEDİR. HALK DÜŞMANLARINI YENMEK TARİHİ
GÖREVİMİZDİR.

Türkiye'de Reformizm'in Gelişimi

Türkiye'de 1960 sonrasında belirli çizgiler halinde güçlenen burjuva reformizminin tarihsel kaynaklarına geçen hafta değinmiştik.

Yön'ün misyonu

Aydınların 27 Mayıs'a bağladığı umutların kısa zamanda boşa çıkması, ama 27 Mayıs'la birlikte gelişen demokratlaşmanın yarattığı kısmi özgürlük ortamındaki aydın 1961 sonunda Yön dergisini doğurdu: Yön dergisi, küçük burjuva bürokratlarının, bir kısım ilerici küçük burjuva aydını ve bazı liberal burjuva düşüncüleri ile birlikte yaptığı bir çıkıştı. Yön'cüler bu çıkıştaki başlangıç görüşlerini ve önerilerini bir *ortak payda* olarak nitelendirdiler. Bu ortak payda içinde bazı eski marksistler de vardı, ama Yön'ün başlangıç döneminde marksist düşünce dolaylı olarak bile—etki sahibi değildi.

Yön'ün başlangıcındaki fikir yapısı oldukça fukara idi. O zamanki küçük burjuva aydınlarının öncülüğünü birtakım zamanın ilericisi küçük burjuva bürokratları yaptığı için, Yön'de beliren düşünce, işçi sınıfı düşüncesinden çok uzakta, hatta işçi sınıfı düşüncesinin karşısında idi.

Kadro ve Yön

Yön'ün getirdiği en ciddi tartışma devletçilik ve özel sektörçülük tartışması oldu. Yön devletçiliği savunuyordu. Devletçilik ise Türkiye'de burjuvazinin merkezî yapısını, yani tekelci özel sektörü geliştiren bir fidelik, devletçiliğin araçları da özel sektörün ayadamlıkları olmuştur. Bu devletçilik ideolojisi kuran Kadro dergisini Yön'cüler «ulusal kurtuluşumuzun iktisadi bağımsızlığının doktrinini yapmağı amaçlayan» bir girişim olarak nitelidiler. Ama Kadro, ekonomik bağımsızlığımızın değil, ekonomik bağımlılığımızın ideolojisiydi. Ve devletçilik denen, sonra da karma ekonomi safatasına dönüşen özel sektör ve devlet kapitalizmi kurması yapı burjuvaziye hizmet etmiş onu güçlendirmişti. Yön'cüler bu nedenle Kadro'ya fazla sahip çıkmadılar, onun halkçılık yanını zaman zaman zavıf buldular... Aslında kadrocular Cumhuriyet devriminin (millî kurtuluşun değil) ideolojisini yaparken Yön'cüler de aslında 27 Mayıs'ın ideolojisi ni yapmağı koyulmuşlardı. Yön'cüler 1932'deki *kadro'yu* iktidarda olanların fikirlerini yansıtan dergi olarak göstererek doğru bir teşhiste bulunuyorlardı. Ote yandan ken. di çizgilerini, «iktidarda olmaları», «geleceğin Türkiye'sinin» ideolojisi olarak tanıtarak aradaki farkı belirleme-ye çalışıyorlardı.

Acaba durum gerçekten böyle miydi? Yön'cüler subjektif amaçlarında iktidare bu farkı hissediyor olabilirlerdi. Ama subjektif niyetlerini gözüm getirmesine imkân yoktu... Ayrıca Kadro o zamanki iktidar kadrosundan himaye görüyordu da Yön'ün durumu neydi? Yön'ün ilk sayısında ki bildirisi imza koyanlar arasında bazı büyük bürokratlar olduğu gibi açılan imza kampanyasına imza gönderenler arasında da böylelerine rastlanmaktaydı. Örneğin zamanın Çalışma Bakanı Bülent Ecevit, kendi devletçilik görüşlerini açıklayan ve Yön'ü dostça eleştirip, gene de destekleyip kutlayan bir mesaj göndermişti. En önemlisi o zamanlar politik nüfuzlarını tamamen yitirmemiş olan 27 Mayıs'çıların önemli bir kısmı Yön'ü tutmaktaydı ve Yön'ün orduda desteği vardı...

Gene bürokratlar dışında, politikacılar arasında CHP'ğinden de zamanın Maliye Bakanı Ferit Melen ve başbakan yardımcısı Feyziöğlu ve benzeri bazı en sağ unsurlar dışında, Yön, CHP'den tasvip veya kısmen hayırhah tarafsızlık görmüştü.

Ote yandan, Kadro'nun çıkışındaki tez Devletçilik, Yön'ün çıkışındaki tez ise Yeni Devletçilik idi... Aradaki fark başlangıçta anlaşılır biçimde ortaya konmadı...

Kadro ve Yön'ün çıkışları arasındaki bir önemli benzerlik de şuydu: Her iki «akım» da işçi sınıfı düşüncesine karşı bir sübap olarak çıktı... 1929 emperyalist dünya krizinin getirdiği dalgalanmalarda işçi sınıfı sosyalizminin aydınlar ve emekçiler arasındaki güçlenmesini önlemek için uyuruk ve sinsi Kadro ideolojisi icat edilip, üç yıl süreyle zamanın aydınlarına afony verilmişti... Yön ise, ona katılanların bir kısmının subjektif amaçları bu olmasa bile, çoğu Yön'cüler tarafından ve özellikle objektif olarak aynı anlamdaki bir çıkıştı.

Yön sola açılıyor

Fakat Yön çıktığı yerde kalmadı... Bir yandan Türkiye'de finans kapital güclendi ve devlet hiyerarşisini düzene koyarak iktidarı pekiştirdi, buna karşılık Yön ülkede gelişen genel «sosyalist akımın» da etkisiyle giderek radikalleşti, içindeki en tutucu unsurlardan arındı... Marksistlere saygılarını açtı, sınıfsal meseleler, sınıfsal analizler, yorumlar da artmağı başladı.

Yön'ün bir finans kapital ideolojisi haline dönüşüp onunla uzlaşmasını önleyen diğer etken de, 27 Mayıs'ı «yenilemek» isteyen bazı çevrelerden gördüğü askeri destek ile onlara verdiği sivil destek oldu... Nitekim 22 Şubat (1962) başarısız darbe hareketinde mecburi olarak susan Yön bir yıl sonraki gene başarısız 21 Mayıs hareketinde aynı tutumu göstermediği için zamanın sıkıyönetim komutanı Tural tarafından kapatıldı ve sıkıyönetim sonuna kadar, yayınına ara verdi, Yani finans kapital artık Yön'ü iyice karşısına almıştı.

Ülkede genel olarak sosyalizmin güçlenmesi sadece Yön'ü sola çekmekle kalmadı. Aynı zamanda CHP içinde İsmet Paşa tarafından ortamın solu hareketinin icat edilmesine yol açtı... Şu halde 1965 seçimlerine gelindiğinde Türkiye solundaki görünüm şuydu: Son zamanlarda ani bir nicel güçlenme göstererek geniş aydın desteğini kazanan, kitlelerden de 300 bine yakın oy almış TİP... Ve TİP'e karşı muhalefet geliştiren MDD'nin ideolojik ilke kristalleşmesine sahne olan ve Mıhrı Belli'nin yazı yazdığı Yön... (CHP'nin o zamanki orta sol'unu, sol saymağı imkân olmadığı için İsmet paşa solculuğunu Türkiye solu içine koymadık). Ama kabul edilmelidir ki, ilk Yön'ün çıkışı gibi, ortamın solu da işçi sınıfı sosyalizmine karşı bir «emniyet tapasıydı».

Reformizmin ayrılan kanatları

1965 sonrasında gelindiğinde Yön'ün başlangıcındaki amorf yapı da ortadan kalkmıştı... 1961'de Yön'de çıkış yapan veya bu çıkışı destekleyen burjuva reformizminin savunucularından bir kısmı Yön'ün kısmen radikalleşen ve anti-emperyalist şiarları ön plana çıkaran çizgisinde kadrolaşmışken, bazıları da CHP'deki ortamın solu hareketi içinde yer alma yolunu seçmişlerdi... Bu iki kanat arasında ciddi bir taktik ayrım vardı... Yön'cüler kestirme yoldan gitmeyi düşünürken, CHP'de ortamın solu hareketini sahtece değil, içten destekleyen unsurlar seçim yoluyla halk desteğini sağlayacaklarını umuyorlardı... Birinci ekip, ikincisini «filipin tipi demokrasicilik» oyunuyla şaşkınlıkla ikinci ekip birincileri «tepeden inmece» diye nitelendiriyordu.

Aslında Yön dergileri iyice incelendiğinde bu iki ayrı burjuva reformist çizgisinin, nite gelindeki görüş ayrılıklarını görmek mümkün oluyor... CHP'de daha sonra ortamın soluna, İsmet Paşayı aşan bir şekilde sahip olan ekip, —geçen hafta da söyledikimiz gibi— Kemal Tahir, Küçükömer, Aybar, Divitçioğlu gibi popülislerin görüşlerinden etkilendi ve Türkiye'de 1950 öncesindeki başlıca egemen sınıf (!) «bürokrasi» olarak nitelenecek baş gelişkiyl «halk-bürokrat» gelişkiisi olarak gördü... Önce Yön sonra da Devrim dergisinde kabası gösteren ekip ise halkın en genel desteğini sağlayacak radikal bir bürokratik akımı düşünüyordu. Yön-Devrim ekibi anti-emperyalist —millî bir devrim yolunu savunanı CHP'deki popülisler emperyalizmi adeta çok sayarak salt iş ilişkiler üzerine eğiliyorlar ve sosyal demokrat görüşleri benimsiyorlardı.

Reformizmin ekonomik temeli neydi?

Her iki çizginin de kristalleşmesinin ekonomik temeli neydi? Türkiye'de finans kapital gitgide güçlenmekteydi... Yerli finans kapitalın ağababası olan emperyalizmin yurdu-muzdaki baskı ve etkisi iyice görülmeye başlanmıştı... Özellikle Amerikan emperyalizminin saldırgan politikası dünyanın her yanında günbegün daha iyi anlaşılmağataydı. Türkiye'de karşı—devrimin egemenliğini kurmak için emperyalizmin sultasını kaldırmak gerekiyordu... Yön-Devrim çizgisi emperyalizmin Türkiye'deki yerli hakim sınıflarla ilişkisini ya doğru tahlil edemiyordu, veya işlerine öyle geliyordu. Emperyalizmin yerli ortaklarını bir avuç işbirlikçiden ibaret görmek ve diğer yedek ortağın da feodal müttegallibe olduğunu ileri sürmek ve Türkiye'deki kapitalizmi hafifletmek, Yön—Devrim çizgisinin tahliliydi. Ayrıca «etkili güçlerin anti-emperyalist ve anti-feodal hedeflere daha kolay yöneleceği hesaplanmış ve sloganlar ona göre kurulmuştu, Yani Yön-Devrim çizgisi, objektif bir olgudan yola çıkıyordu. Emperyalizmin ülkemizdeki hükümdarlığı şüphe götürmez bir gerçektir. Ama emperyalizm sadece dış bir mesele olarak tek başına denilecek kadar büyük vurguya alınmağı objektif bir zemin, tek yanlı subjektif bir yargıya ulaşıyordu. Bunun tamamlayıcı faktörü geçmişten kalma bir bürokrat müdahaleçiliği idi, bu faktör bir üst yapı faktörü olarak alınmazdı. Yön-Devrim çizgisi bu faktörü anti-emperyalist ve anti-feodal amaçlara yöneltmek istiyordu... Şu halde Yön-Devrim eğilimi anti-emperyalist olmağıyla moderndi ama bir tarihsel geleneğe yaslanması bakımından antika idi. Oysa modern toplumun nasıl evrim geçirdiğini gözönüne almayan, modern toplum şartla-

rı ve temel sınıfsal gelişmeleri doğru tesbit edemeyen bir eğilim, modern finans kapital'e karşı, antika devamı güçlerle başarı kazanamazdı.

Denilebilir ki, Yön-devrim çizgisinin dayandığı maddî temel, tek yanlı bir analize dönüştürülmüş ve çarpıtılmış objektif bir durumla, geleneksel bir özelliği bağdaştırmağı çalışıyordu. Ülkedeki ekonomik durumun gitgide bozulması, yani egemen ve emekçi sınıflar arasındaki gelişkinin keskinleşmesi, sosyal patlamaların haberci sarıntılarının başgöstermesi, Yön-Devrim çizgisinin faaliyetlerini yoğunlaştırmağı iten objektif bir konumdu... Ayrıca, küçük burjuva milliyetçiliğini sol adına değerlendirme taktiği de unutulmaması gereken bir etkenidir...

Ne var ki bu akım işçi sınıfının desteğinden yoksundu. Böyle olunca, halkın da desteğini alması imkânsız oldu... Ayrıca bir dergi etrafında kümeleşme ve çeşitli kombinelerle güvenilmez yapılar içinde çalışma, «hareketin» örgütlenişini getirdi. Böylece bu akım hem örgütsüz hem de dolayısıyla kadrosuz kaldı... Yön-Devrim eğiliminin içinde radikal unsurların bulunduğu şüphe yok... Ama bu radikal eğilim, emekçilerden destek görmediği için subjektif kalmamış mahlûmdur. «İş yapmağı» kalkınca da radikal olmayan birtakım ilımlı reformist unsurlarla ve finans kapitalin adamları ve ajanlarıyla kombinelerle girmek gerekti... Böylece radikalizm soyut ve ütöpic bir amaç olmaktan öteye gidemedi, finans kapitalın ağına düşüp ağır darbe yedi... Bu yüzden, Yön-Devrim ekibindeki, subjektif olarak radikal ve anti-emperyalist unsurların kişisel amaçları ne denli iyi niyetli ve radikal olursa olsun, hatta bunlar arasında son tahlilde işçi sınıfı yandağı sayılabilecek kişiler bulunursa bulunsun, objektif bakımdan burjuva reformisti olmaktan ileri gidemediler ve yenik düştüler.

Sosyal Demokrat akım

Sosyal demokrat akım herşeyden önce ülkedeki en eski, en köklü partide doğup o partiyi ele geçirdi... Bu akım Türkiye'deki kapitalistleşmenin vardığı aşamada doğdu. Bu aşamada Türkiye'ye özgü bir sosyal demokrasi yaratmağı çalıştı. Fakat batı sosyal demokrasisinin klasik yöntemlerini kullandı. Sosyal demokrasinin bu denli güçlenmesinin nedeni, Türkiye'nin şartları içinde Yön-Devrim çizgisine nazaran daha gerçekçi davranmasıdır. Gene kabul etmeliyiz ki, sosyal demokrasi, Yön-Devrim radikalizminin sağındadır, daha barışçı ve teslimiyetçidir. Nitekim anti-emperyalist özelliği olmaması ve marksizme sövmesi bu tutumun gerçek kanıtlarıdır. Yani Türkiye'deki tekelleşmenin, kısıtlı ve montajlılık biçiminde de olsa belirli bir izafi sanayileşmenin bir ürünü olan sosyal demokrasi, bugün burjuva reformizmi biçiminde finans kapitalin «akıllı» çıkışları adına Türkiye'de içra-yı sanat etmektedir. Türkiye'de finans kapital tırmansının ülkede yarattığı ekonomik göküntü emekçi sınıflarla egemen sınıflar arasındaki gelişkinin keskinleşmesi, kapitalizmin yenilişi sonucunda küçük burjuva desteğini iyice CHP'ye kapırmaması sosyal demokrat akımın güçlenme nedenlerinden başlıcaları olmuştur. Bu geçici başarının bir nedeni de Yön-Devrim çizgisi gibi radikal olmamasıdır. Emperyalizmin ülkemizdeki etkisini adeta çok saymakta, bir başka deyişle emperyalizme bağlılığı sürdürmektedir. Sosyal demokrasi, ülke içindeki reformlarla genel olarak burjuvazi adına sosyal barışı sağlama, sınıf gelişiklerini yumaştırmaya ve sınıf mücadelesini önleme düşüeri içindedir. Kitlelerin huzursuzluğunu ve ekonomik sıkıntısını Tekelci sermaye ve onun prekapitalist ortaklarının azgın sömürüsünden giderek artırdığı ekonomik ve politik baskılara karşı, kitlelerin ve özellikle kur-ger-hir küçük burjuvazisinin kısa dönem çıkarlarını ve demokratik özemlerini bir ölçüde dile getirecek, sayısız vaatlerde bulunup «düzeni değiştirme» sloganıyla radikal bir muhalefet sonucunda hükümete gelen CHP, zamanla programdaki bazı sıvırı yanırları törpüleyerek veya rafa kaldırarak gitgide *ölümlüştür*. Hükümetin başlangıç aylarında bazı tekelci mirrakları yanına alabilen, bazıları ise tereddüt içinde bırakan CHP, önceleri finans kapitalden belirli bir tepki ve engelleme, çelmeleme girişimleri görmüş, ama gitgide anti-monopolist vaatlerinden tavizler vererek tekelcilerden gelen isteklere boyun eğmiştir. Böylece sağ kadronun hükümeti iyeliklerini almasıyla başlayan teslimiyetçilik son aylarda, özellikle Kıbrıs olaylarıyla hızla finans kapitalle bağlılığı getirirken, parti yapısındaki küçük burjuva yanını kappakdığının ve uzlaşmacılığının da etkisiyle, batıdaki sosyal demokrat partiler gibi finans kapitalin bir alternatifi olma yolunda süratle ilerlemişti. Başlangıçta yerli tekelcilerin hüsna gitmeyecek bazı program sıvırlıklarından ve isteklerinden vazgeçip, tekelcilerin istekleriyle uyum sağlamıştı. Böylece yabancı ve yerli tekelcilerin ülkemizdeki çıkarlarını akıllı ve reformist temsilcisi olacağı güvenini onlara vermiş, ayrıca Türkiye'deki AED ve AET nüfuzu arasında belli bir denge politikasına yönelerek, u-luslararası ve yerli tekelci sermayeden daha geniş bir tasvip bulmuştur.

Aslında Sosyal demokrasi hatırlanacağı gibi batıdaki yakın bir biçimde güçlenmiştir. Başlangıçta aydınlar dan fazla destek görmemiş ama sarı sosyal demokrat sendikalarla yaslanarak gelişmiştir. Bu gelişim klasik sosyal demokrat modele yakındır. Ama Türkiye gelişmiş bir kapitalist ülke değildir, toprakta orta ve küçük mülkiyet yaygındır. Ayrıca tefeci-bezirgan sömürüşü yaygındır. Bu sömürüşe karşı sosyal demokrasi barışçı yolu sezerek sadece kooperatifleşme üzerinde durmuştur. Böylece yerli sosyal demokrasi Türkiye şartlarında köy küçük burjuvazisinin özemlerine seslenmeye çalışmış ve bu geniş oy deposunu kazanmağına gayret etmiştir. Ayrıca sosyal demokrat akım politik örgütlenmeye çok önem vermiştir... Tekrar edelim ki, CHP finans kapital diktasının 12 Mart sonrasındaki bi-

çimine karşı radikal bir mücadele yürütmüş, yoğun pahalılık ve işsizlik salgınına da yaslanıp emekçi yığınların ekonomik taleplerini okşamış ve halkımızın demokratik özemlerine cevap veremeye çalışmış ve bu şekilde iktidara gelmiştir. Yani, CHP bir yanıyla batı tipi sosyal demokrat bir partidir, işçi sınıfı içinde sarı sendikacılar, işçi aristokratları aracılığıyla işçi sınıfının kontrol etmeye çalışmaktadır, diğer yanıyla bir tarım ülkesi olan geri kalmış Türkiye'de popülisist sloganlarla yaslanarak oy toplamıştır... CHP bir yanıyla modern sınıfsal ilişkilerin bir ürünüdür ve temelinde de bu yapıdadır, ama diğer yanıyla antika kursal ilişkiler içinde batıdakiinden farklı özellikler taşır. Fakat aldığı oyların büyük ölçüde kentlerden ve tarımda kapitalizmin nisbeten geliştiği tefeci bezirgan derebeyi sömürüsünün daha hafif olduğu yörelerden çıkması sosyal demokrasinin modern sınıflara ve modern topluma daha uygun yapısını, yani batı sosyal demokrasisine yakınlığını kanıtlayan bir olaydır.

Sosyal demokrat akım içinde gene subjektif olarak iyi niyetli olan bazı çizgiler olabilir, gerçekten ülkede radikal dönüşümleri amaçlayan unsurlar bulunabilir (ki CHP'nin tabanında gövdesinde hatta —etkisiz de olsa— bir ölçüde yönetime varolan sol kanat bu eğilimdedir). Ama küçük burjuva kitlelerin kısa vadeli çıkarlarını savunmağı bu sol unsurların subjektif niyetleri onları objektif bir burjuva reformizminden kurtaramamaktadır. Ve işçi sınıfının yanına gelmeyen, onun örgütlü gücüyle demokratik güç birliği yapmayan her ilerici demokrat akım ne denli subjektif iyi niyetli olursa olsun, gene finans kapital ağına düşmekten kurtulamaz ve nitekim kurtulamamıştır da...

Biricik ölçüt: İşçi sınıfı çizgisi

Yukarıda sıraladığımız her iki burjuva reformist akımın (radikal ve popülisist çizgilerin) Türkiye'de güçlenmeleri ve ilk çıkışlarına göre izafi olarak solculaşmaları Türkiye'de kapitalistleşmenin bir sonucudur ve bu kapitalistleşme uluslararası finans kapitalın güdümünde olduğu için ve de kapitalizm zaten gerici bir sistem olduğu için ve de Türkiye'de emperyalizme bağımlı egemen sınıflar yapısı içinde prekapitalist sınıflar da bulunduğuy için bu reformist akımlar kendilerine objektif alan bulmuşlardır...

Sözkonusu bu iki reformist eğilimin güçlenmesinin subjektif faktörleri ise işçi sınıfı hareketinin gelişme dinamikleridir... Genel olarak sosyalist akımın Türkiye'nin nesnel şartlarında güçlenmesi işçi sınıfı düşüncesinin genel hatlarıyla bile olsa yayılması, yani hareketin eskiye nazaran güç kazanması bu iki reformist akımı da sola çekmiştir ve sola çektiğide de emekçi halk gelişimi içinde genel demokratlaşma içinde güçlendirmiştir... Ama işçi sınıfı sosyalizminin güçsüzlüğü politik örgütlenme düzeyinin düşüklüğü politik mücadelenin yetersiz kalışı da diğer yünden bu iki reformist akıma ilerici cepheye alan kazandırmıştır... Yani kapitalistleşme sürecinde (objektif ortam) güçlenen sosyalizmden etkilenen ve sola açılan burjuva reformizmi gene sosyalist hareketin yetersizliği yüzünden (subjektif faktör) bu denli güçlenebilmiştir... Ama hemen söyleyelim ki bu güçlenme *geçici* ve kof olup gene burjuva reformizmi nicel olarak sosyalist hareketin yetersizliğinden ötürü her zaman sağa kayma yönündedir. Ve sağa meyilliği içinde güclenen çok şeyler yitirir. Her iki akım da uluslar arası ve yerli finans kapital ile ortakları karşısında güçsüzdürler... Yön—Devrim çizgisi şimdilik yenilmiş ve sessizce sosyal demokrasiyi destekleme taktiğine girmişti. Buna karşılık başta anti-monopolist sloganlarla ve «düzeni değiştirme» vaadiyle yola çıkan sosyal demokrasi nicel olarak güçlenebile finans kapitale teslim olup batıdaki gibi bir finans kapital ideolojisi ve politikasına dönüşmektedir. Yani sosyal demokrasiye tekelci kanadın etkisi zamanla iyice egemen olmuştur...

Tek çözüm: İşçi sınıfı öncülüğü

Ne birinci akım ne de ikinci eğilim finans kapitalı karşı mücadele etme gücüne sahip değildir... Çağımızda, sonuna dek devrimci ve tutarlı tek güç işçi sınıfıdır... İşçi sınıfının öncel olmadığı bir devrimci hareketin kalıcı başarıya ulaşması imkân yoktur. Bu nedenle «radikalizm» de, «sosyal demokrasi» de düzeni değiştirmek yolundaki büyük iddialarına rağmen düzenin egemen güçleri tarafından birincisi sindirilmiş, ikincisi hüsna getirilmiştir. Ve bağdanberi tekelci burjuvazinin uzun vadeli çıkarlarını kollayan kanat, finans kapitalın iyice güdümüne girenken parti içindeki «radikal» unsurların ağına bal çalmak için kurul-tay toplayıp kendilerini «demokratik sol» ilan etmişlerdir. Bunun Sosyalist Parti'nin kurulduğuy zamana rastlaması tesadüf değildir «Demokratik Sol» etiketi, CHP'deki sol kanada bir söz tavizi olmanın yansırası, emekçi kitleleri yanıltmağı dönmük — ve de yeterince bilingenmemiş emekçilere jurnal yolu bir sağ uyarı(!) dir. Bu tutum, halkı yıllar yılı sosyalizme düşman ederek kandırmağı uğraşan egemen sınıfların kurnazlığının CHP'deki uzantısı değilse, nedir?

Türkiye'nin son 14 yıllık deneyi ve özellikle son 4 yıl içindeki hızlı sosyal olaylar gelişimi meseleyi hâlâ gör-meyen bir kısım küçük burjuva aydınına işçi sınıfı bilimini içindeki bir düşüncesinin bilim olmayacağına ve işçi sınıfı öncülüğünü desteklemekten başka çare de bulunmadığını şaşmaz şekilde yeniden ispatlamıştır. Bu dünya tarihinde binlerce kez ispatlanan bir gerçeğin tekrarıdır.

İşçi sınıfının meselesi, işçi sınıfı düşünde küçük burjuva ilericilerine, emekçi köylülere bu gerçekleri apakık göstermek ve demokratik cepheyi ortak bir program etrafında kurmaktır.

1967 Kıbrıs olayları ve Türk Solu dergisi

(Başarafa 2. sayfa)

Biz, Başbakan Ecevit'in ileri sürdüğü, son «Kıbrıs millî dahalesiyle Yunanistan'a da özgürlük ve demokrasi götürmüş olduğumuz» olgusunu tarihte ilk ve orijinal sanıyoruz! Meğer yanlışmış. Herşeye kaadiri olan Mehmetçğin süngüsü bundan 50 küsur yıl önce de Yunanistan'a «tarhinde eşi görülmemiş bir demokrasi» götürmüştü! Ne diye-lim? Darısı faşist yönetim altında inleyen diğer ülkelerin başına!...

Yazının son paragrafı, ajitasyon yapayım derken iyice girazeden çıkmış! Kıbrıs'da verdiği «eshitlere ağılayan» 32 milyonluk Türk ulusu, «tarihi görevinin bilinciyle», başından Amerikancı Demirel olmak üzere, «Türkiye'de solcular iktidara geldiğinde Anadolu'daki bütün erkeklerin Sibirya'ya sürüldüğü yerine Rusya'dan erkek getirileceğini» bir ta-nimle bütün askeri birliklere yayan bir general yönetimindeki silahlı kuvvetlerle, yine arkasında ABD emperyalizminin bulunduğu faşist cunta yönetimindeki Yunanistan'a savaş açıp, «tarihin kendisine yüklediği kutsal görevi» yerine getirecek, yani Atina'daki faşist Yunan cuntasını «ortadan kaldıracakmış»!

O zamanı fasizme karşı, demokrasi ve özgürlükten yana bütün ülkelere sormak lazımdı: Ne duruyorsunuz, niye faşist Yunan cuntasını ortadan kaldırmak için göreve koşmuyorsunuz?

Sınıf görüşü gene yok

Aşağıdaki pasajlarda Türk Solu dergisinin 8 Aralık 1967'de yayımlanan 4. sayısının kapak yazısından alınmıştır.

TÜRK SOLU. SAYI: 3 8 ARALIK 1967

Hiç bir milli dava NATO'dan çıkmadan çözümlenemez

Bir milli şahıslı! Türkiye'yi bir baştan bir başa saran ve Amerikan emperyalizmine karşı yitizi en yumsaklık politikacıları bile Türki'delerini hatırlamaya ve kendilerini çekidürzen vermeye zorlayan bir milli heyecan havası!.. Hedefleri o anda vurabilecek için gerekli noktaları yuğmakla-rını yapan, taarruz hazırıkları tamamlayan Türk ordusu! Sınırlar gergin, bütün dünyamın gözü Türkiye üzerinde... Her tehlikeye karşı hazır olmak ne demektir? Her şeyden önce Türk ulusunun kendi iş ve dış siyasetini, kendi

millî savunmasını, kendi millî stratejisini kendisinin tayin etmesi demektir.

Düşmanın tüm, dostunun tüm olduğunu kendin tayin edebilmey demektir. Kime karşı, hangi düşmana karşı savas açacağımızı, ne zaman ve nerede savasacağımızı, ulus olarak, kendin tayin etmen demektir. Yani dostunun düşmanın kendin seçmek halindeki sahip bulunmamak demektir.

İstiklî hesapları karıştırmayalım; ama artık iyice anlaşılmıştır ki, NATO denen askeri ittifak, öünde, başta Birleşik Amerika, sömürücü batı ülkelerinin kendi emperyalist çıkarlarını savunma amacıyla kurulmuş bir ittifaktır. Türkiye gibi geri bir tarım ülkesinin, Türkiye gibi emperyalizmin sömürü alanı olan bir ülkenin böyle bir ittifak içinde yeri yoktur.

«Türk Solu» Kıbrıs bunalımının ilk gününden beri, emperyalizmin bu bölgedeki baş dayanağı Yunan yönetici çevrelerine ve özellikle Atina'nın faşist cuntasına karşı, taviz kabul etmeyen sert bir tutumunu benimsememiz ve gerekirse u yazının da mantık bakımından ötekilerden bir farkı yok. Sınıf gerçeği örtbas edilmiş. Sadece birlik ve beraberlik içinde bir «Türk ulusu» var. Burjuvazinin yüzyıllardır başarıyla kullandığı yutturmacasının sosyalist ağzıardan çıkması yadırgatıcı oluyor! İlk pasajlarda gene aynı hamaset yadırgatıcı! Türkiye baştan ayağı emperyalizme karşı mücadeleye hazırda ama

ha fazla eleştirmeye gerek yok. Ancak sürgü lisan kabılın son anda Amerikancı Demirel işleri berbat etti! Yazıyı da den bir noktaya değinmek istiyoruz. NATO «emperyalist çıkarlarını» olsa bile, «savunma» amacıyla kurulmuş bir ittifak değildir. İkinci Dünya Savaşı sonunda oluşan sosyalist bloku kuşatmak için düpedüz saldırı amacıyla kurulmuştur.

Türk Solu dergisi çevresindeki sosyalistlerin Kıbrıs meselesini bu derece geri seviyede, bu derece emillice açıldan koymalarını, ne ortamın ne de onların geri biling sevil-yeleri ile izah edemiyoruz. Çünkü ne sosyalist ortam bu derece hamaset edebiyatına kendin kaptraacak kadar geri biling seviyesindeydi, ne de kendileri Türkiye'nin diğer meselelerinde ortada koydukları gibi işçi sınıfı biliminden bu kadar habersiz...

Mazeret olarak şu denecektir: «Türk Solu, sosyalistlerin yönettiği fakat Türkiye'nin demokrasisi ve özgürlükten yana bütün güçlerini seslendiren bir cephe dergisi idi. Dolayısıyla Kıbrıs olayında emillice bir ajitasyon gerekiyordu.»

Demokratik bir cephe içinde sosyalistlerin, kendilerine özgü karakterlerini terketmeleri anlamına gelen bu gerekçe asla kabul edilemez. Demokrasi cephesine damgasını vuran işçi sınıfı sosyalizmidir, işçi sınıfının bilimidir. Bu yegane klavuz terkiddi mi, hem cephenin cepheği kalmaz, hem de burjuvazinin kuyruğuna takılmıyş olur. Bu gün, o zamanlar Türk Solu çevresindeki pek çok sosyalist bu değerdendirizimize hak vereceklerine inanıyoruz.

NOT: Aktarıldığı yazılarda dikkati çekilmesi gereken noktaların altını biz çizdik. KITTLE

Maden iş'in kuruluşunun 27'inci yıldönümünü kutlayan maden işçileri bu güne kadar giriştikleri her direnişte finans kapital saflarında kapanmaz gedikler açmış olmanın sevinç ve gururunu yaşıyorlar !..

Maden işçileri sendikaları Maden - İş'in kuruluşunun 27. yıldönümünü kutluyorlar. Yıllar boyunca işçi sınıfımızın yüz akı olmuş direnişlerine, demokratik mücadelelerine, eylemlerine imzalarını atan yiğit ve bilinçli maden işçileri, Demir Döküm'den, Gamak'tan, Emayetaş'tan, Profilo'dan, Kavel'den, Singer'den, Erdemir'den, irili ufaklı yüzlerce fabrikadan akıp gelen işçiler bugün kucaklaşıyorlar, birliklerini bir kere daha perçinliyor, Maden İş'in çatısı altında bir kere daha kenetleniyorlar. İşçi sınıfımızın 50 yılı aşan devrimci

mücadelesini günümüzde onurla sürdüren, bilinçle yaşatan maden işçileri daha nice zaferlerin, daha nice ekonomik ve siyasi başarıların hazırlığı içindeler. Sarı şebekeleri adım adım saflarımızdan kovarak, demokratik haklarımıza adım adım sahip çıkarak, sermaye-dar sınıfın bütün tuzaklarını birer birer parçalayarak, finans kapital saflarında kapatılmaz gedikler açarak işçi sınıfının ışıklı yolunda adım adım yürüyorlar. Duraksamadan, sendelemen ve korkmadan. Maden İş'in 27. yıldönümü tüm maden işçilerine kutlu olsun.

MADEN İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİ SÖMÜRÜYE VURA VURA GÜÇLENİYOR

Şerif Aygül'e Ağıt

Gamak'ta denen fabrika motorları yapar
Patron denen sömürgeci paraya tapar
Sanma ki ben ölmeyen bu savaş batar
Dönüyor gayri düim, kurudu damak
Bile mezar oldu batar
Gamak
Gamak'ta dört yanı mezarlık, orman
Polis şefti vermiş katlime
Ağırıyor kanlarını, yolsu mudur derman

**Gamak'ta bir Şerif ölür
Gamak'ta bin Şerif doğar**

Kuzularım aramızdan ağlar
Tabutunda durmaz, yaram
Bedeni albayrağa sarılır
Yaran - yoldaş hep saygıma
Aksam olanda kara toprağa veriler
Kan damlar kefenime sıcağı
Kanımda elbet hainler boğulacaktır.
Gamak işçilerinden Tornaçı Kara Veli

Sendikalarının kuruluşunun 27. yıldönümünü kutlarken Gamak işçileri yaşlıdır, can kardeşleri Şerif Aygül'ün yanlarında olmadığı için... Gamak işçileri mutludur, işçi sınıfımızın ekonomik ve siyasi mücadelesinin 1974 yazında ulaştığı boyutları görüp can kardeşleri Şerif Aygül'ün, mezarında bile gözlerinin içi güldüğü için... Gamak işçileri umutludur, can kardeşleri Şerif Aygül'ün ölümlü kaniyle suladığı topraklardan bin Şerif Aygül'ün doğdu.

Şunu gördükleri için... 1969'un 29 Aralık günü iki aydır yarım ödenen gündeliklerini almak için gittikleri fabrikada onları muhasebeci değil toplum polisi karşıladı. Aylardır ödenmeyen ücretlerini istediler, cevap cop ve kurşun oldu. Gamak işçilerinin can kardeşi, kan kardeşi Şerif Aygül yere serildi. Sait Ateş, İbrahim Coşkun, İsmail Batur, Ramiz Altınkardeş, Hafız Yaman, Halli Yılmaz ve Maruf Kahraman polis kurşunlarıyla yaralandılar.

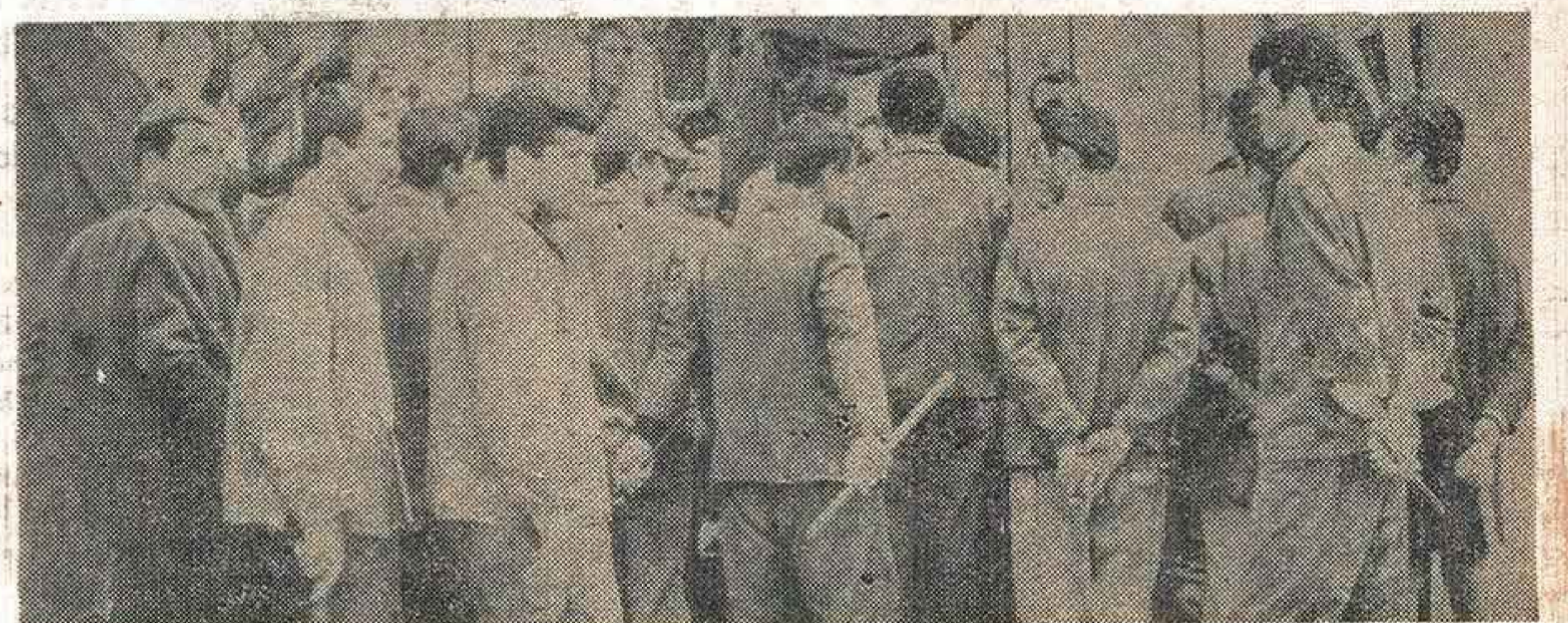
İşçi sınıfı bir yiğidini daha şehit vermişti. Ama Gamak işçileri bir adım daha atmışlardı, bir büyük deney daha yaşamışlardı, işçi sınıfının örgütlü ve yiğitçe dayanışmasında bir basamak daha yükselmişlerdi. Can kardeşleri Aygül'ün cenazesinde sıkılmış yumruklarıyla haykırdılar: Sö-mürü son bulana kadar, gerile-meksizin, sendelemeksizin, Şerif Aygül'ün kanının hesabı sorulana kadar, işçi sınıfının kurtuluşuna kadar, dönmeksizin...

Devrimcinin harman olduğu fabrika: SINGER

Eğer işçilerin sendika seçme özgürlüğünü kopara kopara almalarına, demokratik haklarını eksiksiz kullanmakta örgütlü, hürerli ve kararlı davranmalarına bir örnek istenirse akla ilkin Singer işçileri gelir. Eğer, devrimci bilgi ve görgülerini her gün biraz daha artırmalarına, Başarısızlıklardan dersler çıkarmalarına, ve yenile yenile yenmesini öğrenmelerine bir örnek istenirse akla ilkin gene Singer işçileri gelir, Singer işçileri ilk grevlerini 27 Mart 1963 günü başlattılar. Sıkıyönetim altında, son derece ağır baskılarla karşılaşılarak tam 84 gün sürdürdüler grevlerini. Deneyisizdiler, örgütlü mücadelenin hürerlerine henüz yabancıydılar, yenildiler... İkinci grev 6 Eylül 1967 günü başladı. Bir

öncekinden daha deneyli, daha görgülü, daha bil-lingliyidiler ama gereği kadar değil, yeteri kadar değil. Grevci işçilerin yüzünde sigara söndürecek kadar saldırgan ve hınhar Amerikalı müdür Jacques Humbert, sarı sendika ile polis ortak etti kendine ve Singer işçileri gene yenildiler... Singer'de üçüncü grev Ocak 1969'un son günlerinde başladı, İşçi sınıfımızın devrimci mücadelesinin bilinciyle, hürerliyle, görgüsüyle, cesaretiyle donanmış Singer işçileri duvar gibi dikildiler sömürdüler getesinin karşısına: Maden-İş'i kendi sendikalarını seçtiler. Yeniler. Yenile yenile, yenmesini öğrendi Singer işçileri. Hem de bir daha yenilme-mecesine...

Maden İş'in devrimci mücadelesi bilinçli işçilerinin eseridir

Kavel bir destandır

Kavel üstüne gairler destan düzmüştür. Kavel işçileri, Türkiye işçi sınıfının devrimci mücadelesinde yeni ve ışıklı bir dönem başlatmışlardır. Kavel işi direnişi, işçi sınıfımızın tarihinde bir sembol, işçi sınıfımızın demokrasi mücadelesinde bir anıttır. 1963 Kışında İstinye sirtlarından yükselen Kavel işçilerinin gür sesi: «Grev!» diye haykırmıştır. Kavel işçilerinin 1963 kışında yaptıkları ateş, işçi sınıfı saflarında 50 yıllık mücadelenin söndürülmesi istenen heyecanını, coşkusunu, direncini tutuşturmuş; sömürdücü sınıflar, Kavel işçilerinden yedikleri şamarla sarsılmışlar, bir büyük geri adım atmak zorunda kalmışlardır. 36 Günlük destanlaşmış bir grev'den sonra Kavel işçileri işlerinin başına dönmüşlerdir. Bir kaç ay sonra da Türkiye İşçi Sınıfı «Grev ve toplu sözleşme hakkını» elde etmiştir. Hak verilmemiş, alınmıştır. Yiğidin harman olduğu yerde, Kavel'de 1968 Eylül'ünde işçilerin gür sesi bir daha yükselmiş, örgütlü ve kararlı sürdürülen, örnek bir demokratik direniş başlamıştır. İki gün süren işgal sonunda patron - sarı sendika çemberi paramparça edilmiş ve Kavel işçileri Anayasa'nın kendilerine tanıdığı sendika seçme özgürlüğünü fiilen uygulamışlar ve Maden İş'in devrimci saflarındaki yerlerini bir daha perçinlemişlerdir. Maden İş'in kuruluşunun 27. yıldönümü kutlanırken, Kavel işçileri Türkiye işçi sınıfının devrimci mücadelesine katkılarının da sevinç ve gururunu kutlamaktadırlar.